

Vad gör en text läsvärd?

Svaret är givetvis högst subjektivt. Det finns inga texter som tilltalar alla, likväl som det inte finns texter som är rakt igenom dåliga. Vad tycker *du* gör en text läsvärd?

- Den är upplysande, oväntad, ger igenkänning eller är humoristisk?
- Den har levande karaktärer som man tror på och/eller känner för?
- Den har rika detaljer och hög konkretion?
- Sinnena öppnas i de rumsliga miljöerna genom lukt, smak, syn, hörsel och känsel?
- Något nytt sker i texten - eller i mig som läsare?
- Den har något eget, exempelvis en egen ton eller stämning?
- Den har ett tydligt budskap, tema eller språk?
- Det finns en rörelse, hinder, vändpunkter och en tydlig riktning i texten?
- Den inleds med en människa som har ett problem som ska lösas?
- Gestaltningen ("show, do not tell") är välgjord?

Gestaltning

Gestalta betyder att ge något en form och mening genom att *visa* det snarare än att *berätta*. Istället för att skriva "Hon blev arg." skriver du exempelvis "Hennes ansikte blossade, hjärtat dunkade, svetten pärlade sig i pannan och händerna knöts." och så vidare.

I den ogestaltade meningen används ett adjektiv (exempelvis *arg*) för att berätta om karaktärens tillstånd. I den gestaltade meningen används verb för att visa vad som händer: exempelvis "blossade", "dunkade", "knöts" osv. Gödsla med verb och substantiv och snåla med adjektiv.

Det enklaste sättet att minnas gestaltningen är att upprepa frågan: **Hur visar sig det?** Hur visar det sig att någon blev arg, ledsen, frustrerad, förvånad, skuldmedveten? Gå till dig själv eller till människor i din närhet. Hur ser kroppsspråket ut när någon blir besviken, överlycklig eller bitter? Visa snarare än att beskriva de känslor du vill förmedla.